

OPINIA

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Na podstawie art. 10f ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, po analizie projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033*, **opiniuje projekt dokumentu negatywnie w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym zarząd województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy.

Województwo kujawsko-pomorskie posiada strategię rozwoju województwa, przyjętą uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku (*Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, dalej: *Strategia*), w której zawarto rozdział pt. *Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie*. Rozdział ten bezpośrednio odnosi się do zakresu wydania niniejszej opinii. W *Strategii* wskazane zostało, że wśród ustaleń odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, a więc niezbędnych do uwzględnienia także w dokumentach poziomu lokalnego jest m.in.: *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszary Strategicznej Interwencji*. W rozdziale *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, w tym na rys. 41a-41d, 42-44, zostały przedstawione kluczowe zagadnienia formułujące politykę przestrzenną Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Po przeanalizowaniu przesłanego przez Pana Andrzeja Rodziewicza, Wójta Gminy Grudziądz pismem z dnia 25 marca 2024 r., projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* stwierdzono, że w niewystarczający sposób uwzględniono w nim ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. W stosunku do ustaleń *Strategii*, dotyczących zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*, stwierdzono,

że w projekcie *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* części z ww. ustaleń nie uwzględniono w ogóle lub uwzględniono w niewłaściwy sposób.

Podstawę do wydania negatywnej opinii stanowi brak lub niewłaściwe uwzględnienie w projekcie *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* ustaleń *Strategii* szczególnie istotnych dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym także aspektów istotnych dla rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalających we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, a mianowicie:

1) uwaga o charakterze ogólnym:

- rysunek pn. „Model Struktury Funkcjonalno Przestrzennej Gminy Grudziądz” zawarty w załączniku nr 3, **nie uwzględnia wszystkich wymaganych ustaleń *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego oraz Obszarów Strategicznej Interwencji, dotyczących gminy Grudziądz***, niezbędnych do przeprowadzenia oceny zachowania spójności projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* z ustaleniami zawartymi w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. W celu spełnienia warunku pozwalającego na dokonanie takiej oceny, rysunek modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz powinien zawierać następujące zagadnienia: **1) system przyrodniczy** – zasięg obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo wraz z podaniem nazw własnych wymaganych form ochrony przyrody, **2) system transportowy** – elementy infrastruktury transportowej obsługującej i planowanej do obsługi kluczowych zewnętrznych relacji transportowych województwa wraz z podaniem ich numeracji, droga wojewódzka kluczowa dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa wraz z podaniem jej numeracji, **3) kluczowe elementy budujące potencjały ponadregionalne i przewagi konkurencyjne województwa** – makroobszary inwestycyjne, kategorię do której zaklasyfikowano gminę w *Koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego*, obszar zasobu gleb najwyższych klas, **4) Obszary Strategicznej Interwencji zidentyfikowane na poziomie krajowym**, **5) Obszary Strategicznej Interwencji zidentyfikowane na poziomie regionalnym**, **6) Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego**, **7) projekty kluczowe *Strategii* planowane do realizacji na terenie gminy**. Z uwagi na nieuwzględnienie lub nieprawidłowe uwzględnienie wymienionych zagadnień, rysunek „Model Struktury Funkcjonalno Przestrzennej Gminy Grudziądz” nie może pełnić roli modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Zwraca się uwagę, że brak odniesienia niektórych elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zawartych na rysunku, np. autostrady A1 czy drogi wojewódzkiej nr 534 do ustaleń *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* (system transportowy – element infrastruktury transportowej obsługującej kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa, droga wojewódzka kluczowa dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa), jest także przyczyną wskazanych w opinii braków. **Przytoczone w projekcie *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* ustalenia *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+* dotyczące gminy Grudziądz, zawarte zostały jedynie w jego ustaleniach tekstowych.**

2) w zakresie systemu przyrodniczego:

- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz zasięgu obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo:
  - Chełmińskiego Parku Krajobrazowego (rys. 41a str. 103 w *Strategii*, uchwała nr II/57/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 grudnia 2018 r.),
  - Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego (rys. 41a str. 103 w *Strategii*),
  - Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe (rys. 41a str. 103 w *Strategii*, uchwała nr XLV/748/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 maja 2018 r.),
  - obszarów chronionego krajobrazu: Strefy Krawędziowej Doliny Wisły (rys. 41a str. 103 w *Strategii*, uchwała nr XLIX/812/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2018 r.), Doliny Osy i Gardęgi (rys. 41a str. 103 w *Strategii*, uchwała nr LXV/920/24 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 lutego 2024 r.),
  - obszarów Natura 2000: Cytadela Grudziądz, Dolina Osy, Dolina Dolnej Wisły, Dolna Wisła (rys. 41a str. 103 w *Strategii*).

W związku z występowaniem na terenie gminy wielu form ochrony przyrody, których zasięgi nachodzą na siebie, proponuje się dokonanie ich zbiorczego określenia, np. „Zasięg obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo” (z ewentualnym wskazaniem za pomocą numerów poszczególnych form). Dopuszcza się także przyjęcie innej metody, umożliwiającej identyfikację zasięgu obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo.

Dodatkowo zwraca się uwagę, że na str. 49 projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* podano błędną nazwę Obszaru Natura 2000 „Dolna Wisła”, którą określono jako „Dolina Wisły”. Ponadto w części opisowej modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy na str. 41-42 oraz 49 występuje niespójność w zakresie liczby parków krajobrazowych oraz obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy.

3) w zakresie systemu transportowego:

- brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz elementów infrastruktury transportowej obsługującej i planowanej do obsługi kluczowych zewnętrznych relacji transportowych województwa wraz z podaniem ich numeracji i relacji – Międzynarodowych Dróg Wodnych E40 i E70, autostrady A1, drogi ekspresowej S5 oraz linii Kolei Dużych Prędkości nr 5 i 242 w ramach Inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego (zgodnie z tab. 3, str. 116 oraz opisem str. 117-118 w *Strategii*). Relacje wskazanych elementów powinny zostać wskazane w części opisowej modelu,
- brak określenia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz drogi wojewódzkiej nr 534 jako drogi wojewódzkiej kluczowej dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa (rys. 42, str. 120 w *Strategii*). Zagadnienie to powinno być uwzględnione zarówno na rysunku modelu, jak i w jego części opisowej.

4) w zakresie kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz przynależności gminy do makroobszaru inwestycyjnego (rys. 41a, str. 103 w *Strategii*),
- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz kategorii, do jakiej zaliczono gminę w *Koncepcji rozwoju*

przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – gmina szczególnie predysponowana do rozwoju przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym (rys. 43, str. 123 w Strategii),

- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz obszaru zasobu gleb najwyższych klas (rys. 41a, str. 103 w *Strategii*).

5) w zakresie Obszarów Strategicznej Interwencji zidentyfikowanych na poziomie krajowym:

- brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz przynależności gminy do OSI „Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze” – miasto kryzysowe (tab. 8, str. 218-219 w *Strategii*). Zwraca się uwagę, że zgodnie ze *Strategią* w przypadku wyróżnienia „miejskich obszarów funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze” jako OSI należy traktować obszary funkcjonalne a nie wyłącznie wskazane miasta. W tabeli 11 „Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ustanowione do roku 2030” na str. 69 projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* błędnie wskazano zatem, że gmina nie przynależy do tego OSI.

Zagadnienie to powinno zostać uwzględnione zarówno na rysunku modelu, jak i w jego części opisowej.

6) w zakresie Obszarów Strategicznej Interwencji zidentyfikowanych na poziomie regionalnym:

- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz przynależności gminy do OSI „Miejski obszar funkcjonalny Grudziądz” (tab. 8, str. 218-219 w *Strategii*),
- brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz przynależności gminy do „OSI obszarów peryferyjności transportowej” (rys. 41a, str. 103 oraz tab. 8, str. 218-219 w *Strategii*) – zwraca się uwagę, że w tabeli 11 „Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ustanowione do roku 2030” na str. 70 projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* błędnie określono, że gmina nie przynależy do tego OSI.

Zagadnienia te powinny zostać uwzględnione zarówno na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, jak i w jego części opisowej. Na rysunku modelu zaleca się schematyczne przeniesienie zasięgu występowania „OSI obszarów peryferyjności transportowej” z rys. 41a, str. 103 w *Strategii*.

7) w zakresie polityki terytorialnej:

- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz przynależności gminy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Grudziądz (III poziom prowadzenia polityki terytorialnej w województwie) (rys. 44, str. 138 w *Strategii*). Wskazuje się, że na str. 52 projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* błędnie określono poziom Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Grudziądz (wskazano II poziom),
- brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz przynależności gminy do Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej (OPPT) Grudziądz (IV poziom prowadzenia polityki terytorialnej w województwie) (rys. 44, str. 138 w *Strategii*).

Zagadnienia te powinny zostać uwzględnione zarówno na rysunku modelu, jak i w jego części opisowej.

8) w zakresie projektów kluczowych:

- brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz projektu kluczowego planowanego do realizacji na terenie gminy – 460. „Przebudowa linii kolejowej 207 na odcinku Grudziądz – granica województwa” (zgodnie z wykazem projektów kluczowych, str. 201 w *Strategii*),
- brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz projektów kluczowych planowanych do realizacji na terenie gminy:
  - 423. „Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej” – budowa Centrum Sportów Rowerowych w miejscowości Nowa Wieś, w gminie Grudziądz,
  - 434. „Budowa S 5”,
  - 445. „Połączenie Grudziądza z drogą S5”,
  - 462. „Pakiet projektów mających na celu modernizację i wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa – IX. Rewitalizacja linii kolejowej nr 208 na odcinku Grudziądz – Brodnica (zgodnie z wykazem projektów kluczowych, str. 201 w *Strategii*).

Ponadto, niezależnie od wskazanych powyżej zastrzeżeń, które stanowią podstawę do wydania opinii negatywnej dla projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033*, zwraca się uwagę, iż:

- 1) istotnym do uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz zagadnieniem są korytarze ekologiczne wg IBS PAN w Białowieży, przebiegające przez teren gminy: GKPn-14A Lasy Iławskie – Bory Tucholskie, KPn-14B Lasy Brodnickie – Dolina Wisły oraz GKPn-10A Dolina dolnej Wisły. Zwraca się uwagę, że na str. 49 projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* błędnie wskazano, że przez teren gminy przebiega korytarz GKPn-16 Bory Tucholskie,
- 2) na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Grudziądz nie uwzględniono numeracji linii kolejowych nr 207 i 208,
- 3) na str. 49 projektu *Strategii rozwoju gminy Grudziądz na lata 2023-2033* podano błędną liczbę miast na terenie województwa. Od 1 stycznia 2024 r. w województwie kujawsko-pomorskim znajduje się 56 miast.

Informuje się także o przyjęciu w dniu 2 września 2021 r. uchwałą nr 34/1474/21 przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego *Wytycznych dotyczących zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+*. **Powyższe Wytyczne mogą ułatwić wprowadzenie niezbędnych poprawek i uzupełnień do projektu strategii rozwoju gminy, gdyż określono w nich optymalny sposób uwzględnienia poszczególnych zagadnień.**